

Ocena dorobku naukowego i osiągnięcia naukowego doktor nauk medycznych Moniki Nojszewskiej

Adiunkta Katedry i Kliniki Neurologii

I Wydziału Lekarskiego Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego

Dr hab. Mariusz Siemiński

Katedra i Klinika Medycyny Ratunkowej

Gdański Uniwersytet Medyczny

Gdańsk, 14.05.2021

INFORMACJE OGÓLNE

Dr Monika Nojszewska ukończyła studia na Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej w Warszawie w 2000 roku. Po studiach podjęła dalszą naukę w ramach studiów doktoranckich na Akademii Medycznej w Warszawie, jednocześnie rozpoczynając aktywność kliniczną i szkolenie specjalizacyjne w zakresie neurologii w Klinice Neurologii Dorosłych Centralnego Szpitala Klinicznego nr 1 Akademii Medycznej w Warszawie. Pod kierunkiem prof. Dr hab. n. med. Katarzyny Rowińskiej-Marcińskiej w 2006 roku habilitantka uzyskała stopień doktora nauk medycznych na podstawie rozprawy zatytułowanej „Ocena zajęcia ośrodkowej części układu słuchowego w chorobie Parkinsona z zaburzeniami funkcji poznawczych”. Rok później, po zdaniu z oceną bardzo dobrą wymaganych egzaminów, Dr Monika Nojszewska uzyskała tytuł specjalisty neurologii. W 2010 roku Dr Monika Nojszewska uzyskała licencje Polskiego Towarzystwa Neurofizjologii Klinicznej w zakresie wykonywania potencjałów wywołanych oraz elektromiografii.

Całe życie zawodowe dr Monika Nojszewska jest związana z Katedrą i Kliniką Neurologii I Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej w Warszawie a następnie Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego. W 2004 roku Habilitantka odbyła 3-miesięczny staż naukowy w Uniwersytecie w Heidelbergu, w Niemczech.

OCENA DOROBKU NAUKOWEGO

Dorobek naukowy dr Moniki Nojszewskiej jest bardzo bogaty, zarówno pod względem kierunków prowadzonych badań jak i stosowanych form wypowiedzi naukowej. Habilitantka jest autorem łącznie 34 artykułów w czasopismach polskich i międzynarodowych. W tej liczbie należy zwłaszcza zwrócić uwagę na liczbę 20 pełnotekstowych doniesień naukowych opublikowanych w anglojęzycznych, międzynarodowych czasopismach z Listy Filadelfijskiej. Listę tę uzupełnia szereg publikacji o charakterze pogładowym, publikowanych w polskojęzycznych periodykach. Poza artykułami dr Monika Nojszewska jest autorem 1 rozdziału w monografii oraz współautorem 2 monografii poświęconych stwardnieniu rozsianemu. Dorobek naukowy dr Moniki Nojszewskiej to także 69 doniesień konferencyjnych, tak polskich jak i zagranicznych, których Habilitantka była współautorką.

Dorobek dr Moniki Nojszewskiej jest istotnym wkładem w rozwój międzynarodowej i polskiej neurologii i neurofizjologii. Pośrednio świadczy o tym łączna liczba punktów wskaźnika oddziaływania (Impact Factor) wynosząca 36,151. Należy zwrócić tu uwagę, że aktywność naukowa dr Moniki Nojszewskiej przyczyniła się również do realizacji 3 wielośrodkowych, międzynarodowych badań klinicznych. Habilitantka w tych badaniach pełniła rolę badacza. Łącznie współczynnik oddziaływania tych badań wynosił 18,416 punktów (nie wchodzących w zbiór punktów IF będących autorskim dorobkiem Habilitantki). Zgodnie z wartościami utworzonymi przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego dorobek Dr Moniki Nojszewskiej to 785 punktów.

Jeszcze dobitniej o znaczeniu pracy naukowej Habilitantki i jej dostrzeganiu w Polsce i za granicą świadczy liczba cytowań. Prace dr Moniki Nojszewskiej były cytowane 85/99 razy (Web of Science/Scopus), przy wartości indeksu Hirscha wynoszącej 6,0.

Podsumowując, dorobek naukowy dr n. med. Moniki Nojszewskiej jest bogaty, zróżnicowany, wielotematyczny oraz dostrzegany w Polsce i za granicami kraju. Liczba cytowań przemawia za tym, iż stanowi on istotny wkład w rozwój nauk medycznych, a w szczególności neurologii. Uważam, iż dorobek naukowy dr n. med. Moniki Nojszewskiej **spełnia wymagania** stawiane kandydatowi do stopnia **doktora habilitowanego**.

OCENA OSIĄGNIĘCIA NAUKOWEGO

Osiągnięcie naukowe dr n. med. Moniki Nojszewskiej nosi tytuł „Zastosowanie badań elektrofizjologicznych w diagnostyce rzadkich uwarunkowanych genetycznie oraz nabytych chorób pierwotnie mięśniowych” Na osiągnięcie składa się 5 artykułów, których dr Monika Nojszewska jest pierwszym lub korespondencyjnym autorem. Łączna wartość wskaźnika oddziaływania tekstów wchodzących w skład osiągnięcia naukowego dr Moniki Nojszewskiej wynosi 9.019 (330 punktów MNiSW).

1. Nojszewska M, Gawel M, Szmidt-Salkowska E, Kostera-Pruszczyk A, Potulska-Chromik A, Lusakowska A, Kierdaszuk B, Lipowska M, Macias A, Gawel D, Seroka A, Kaminska AM. **Abnormal spontaneous activity in primary myopathic disorders.**

Muscle Nerve. 2017 Sep;56(3):427-432. doi: 10.1002/mus.25521. Epub 2017 Jun 17.

IF 2,496; MNiSzW: 70 pkt (stare: 25 pkt)

2. Nojszewska M, Gawel M, Kierdaszuk B, Sierdzinski J, Szmidt-Sałkowska E, Seroka A, Kaminska AM, Kostera-Pruszczyk A.

Electromyographic findings in sporadic inclusion body myositis.

J Electromyogr Kinesiol. 2018 Apr;39:114-119. doi: 10.1016/j.jelekin.2018.02.003. Epub 2018 Feb 11.

IF 1,753; MSWiN: 70 pkt (stare: 30 pkt)

3. Nojszewska M, Lusakowska A, Gawel M, Sierdzinski J, Sulek A, Krysa W, Elert-Dobkowska E, Seroka A, Kaminska AM, Kostera-Pruszczyk A.

The needle EMG findings in myotonia congenita.

J Electromyogr Kinesiol. 2019 Dec;49:102362. doi: 10.1016/j.jelekin.2019.102362. Epub 2019 Oct 3.

IF 1,740; MSWiN: 100 pkt

4. Gawel M, Szmidt-Salkowska E, Lusakowska A, Nojszewska M*, Sulek A, Krysa W, Rajkiewicz M, Seroka A, Kaminska AM. * M. Nojszewska jest autorem korespondującym

Value of short exercise and short exercise with cooling tests in the diagnosis of myotonic dystrophies (DM1 and DM2).

Muscle Nerve. 2014 Feb;49(2):277-83. doi: 10.1002/mus.23908. Epub 2013 Jul 3.

IF 2,283; MSWiN: 70 pkt (stare: 25 pkt)

5. Nojszewska M, Łusakowska A, Szmidt-Salkowska E, Gawęł M, Lipowska M, Sułek A, Krysa W, Rajkiewicz M, Seroka A, Kaczmarek K, Kamińska AM.

Peripheral nerve involvement in myotonic dystrophy type 2 - similar or different than in myotonic dystrophy type 1?

Neurologia i Neurochirurgia Polska. 2015;49(3):164-170.

IF 0,747; MSWiN: 20 pkt (stare: 15 pkt)

Jak wynika z tytułu osiągnięcia naukowego, Habilitantka postawiła sobie za cel opisanie odchyleń w badaniach elektrofizjologicznych specyficznych dla wybranych chorób mięśni. Praktycznym celem badań (co można wyczytać między wierszami prac wchodzących w skład osiągnięcia naukowego) była poprawa efektywności procesu diagnostycznego w tych chorobach.

„Rozpoznajemy tylko te choroby, które znamy” – ta oczywista prawda często wypowiedzana jest z przekąsem wynikającym ze stwierdzonej ignorancji lekarza. Ta ignorancja może być „jatrogena” – gdy lekarz zaniedbał obowiązek ciągłego poszerzania swojej wiedzy albo „obiektywna” – gdy dotyczy jednostki chorobowej tak rzadkiej i tak mało znanej, iż nieznanomość faktów z nią związanych jest w pewnym stopniu usprawiedliwiona. Niedobór uporządkowanych informacji naukowych jest szczególnie zauważalny w obrębie tak zwanych chorób rzadkich, a do takich należą choroby mięśni. Wynika to najczęściej z faktu, iż niezmiernie trudne jest zgromadzenie wystarczająco licznej grupy chorych, których obserwacja pozwoli na sformułowanie wniosków, które można uogólnić na całą populację pacjentów. Zrealizowanie tego zadania (zebranie wystarczającej liczby przypadków) jest jednym z sukcesów naukowych habilitantki. W swoich publikacjach przedstawia dane pochodzące od kilkudziesięciosobowych grup chorych między innymi z dystrofią twarzowo-

łopatkowo-ramieniową, dystrofią Duchenne'a, dystrofią Beckera, wtrętowym zapaleniem mięśni, miotonią wrodzoną, oraz dystrofią miotoniczną typu 1 i 2. Co szczególnie istotne, tam gdzie to możliwe, rozpoznanie choroby oparte było o badanie genetyczne. Dzięki temu habilitantka opisała liczne i homogeniczne grupy pacjentów obciążonych szczególnie rzadkimi chorobami. Już ten fakt zasługuje na uznanie oraz czyni z prac dr Moniki Nojszewskiej istotny wkład w rozwój elektrofizjologii i miologii. Zgromadzenie tak uporządkowanego materiału stanowi dowód na to, że habilitantka potrafi zaplanować i przeprowadzić akwizycję danych naukowych.

Naturalnie, zebranie materiału nie stanowi jeszcze o sukcesie naukowym. W swoich projektach dr Monika Nojszewska oparła się o badanie elektromiograficzne i neurograficzne. Są to modalności diagnostyczne obecne w neurologii klinicznej od dekad, stanowiące dla neurologa-klinicysty (nawet jeśli nie jest neurofizjologiem klinicznym) element codzienności. Wybór tak powszedniego (w dobrym sensie tego słowa) narzędzia badawczego niezmiernie podnosi wartość przeprowadzonych badań – ich wyniki mogą natychmiast po opublikowaniu wejść do klinicznego użytku.

Należy zwrócić uwagę, na fakt, że nad chorobami rzadkimi, np. miopatiami wisi fatum beznadziejności. Podważany jest sens pogłębiania diagnostyki wobec braku opcji terapeutycznych w poszczególnych jednostkach chorobowych. Taki pogląd miał znamiona racjonalności kilka dekad temu. Obecnie w przypadku chorób mięśniowych dysponujemy, jeśli nie leczeniem przyczynowym, to zoptymalizowaną terapią objawową oraz opracowanymi proceduralnie schematami organizacji opieki nad pacjentem, dostosowanymi do konkretnych jednostek nozologicznych. Z tego względu należy dążyć do postawienia ostatecznej diagnozy. Czytelnik prac dr Moniki Nojszewskiej zostaje zaopatrzony w szczegółowy opis odchyleń elektromiograficznych lub neurograficznych charakterystycznych dla poszczególnych miopatii. Homogenność badanych grup, ich liczebność oraz staranność prowadzenia obserwacji czynią z wyników opublikowanych przez habilitantkę, niemal gotowy algorytm diagnostyczny rzadkich miopatii.

Dobór grup badanych i przeprowadzane obserwacje i pomiary w każdej z publikacji były właściwie dobrane i opisane w sposób zapewniający powtarzalność eksperymentów. Wyniki są zaprezentowane w sposób czytelny a ich znaczenie na tle dotychczasowej wiedzy jest wyczerpująco opisane w częściach artykułów dedykowanych dyskusji.

Uważam, że wymieniony powyżej cykl publikacji, których głównym twórcą była dr Monika Nojszewska jest ważnym osiągnięciem naukowym, stanowiącym istotny wkład w rozwój dyscypliny naukowej – medycyny (w szczególności neurologii i neurofizjologii klinicznej). W mojej ocenie osiągnięcie naukowe dr Moniki Nojszewskiej **spełnia wymogi stawiane w procesie habilitacyjnym.**

OCENA POZOSTAŁEJ AKTYWNOŚCI NAUKOWEJ

Habilitantka opublikowała szereg artykułów w prasie naukowej polskiej, jak i zagranicznej, na podstawie których można zdefiniować główne obszary zainteresowań dr Moniki Nojszewskiej:

- choroby demielinizacyjne, zwłaszcza stwardnienie rozsiane i choroby z kręgu zapalenia nerwu wzrokowego i rdzenia
- choroby neurodegeneracyjne, w tym choroby układu pozapiramidowego i choroba Alzheimera.
- choroby mięśniowe

Analiza publikacji, których Habilitantka była autorką/współautorką wykazuje, iż dr Monika Nojszewska posiada umiejętność prowadzenia badań zarówno klinicznych, związanych z diagnostyką elektrofizjologiczną jak i genetycznych czy socjomedycznych badań ankietowych.

Warte odnotowania jest, że dr Monika Nojszewska w swoich badaniach skutecznie współpracuje z różnymi środowiskami naukowymi, np.: Instytut Biocybernetyki i Inżynierii Biomedycznej PAN czy Wydział Elektroniki Wojskowej Akademii Technicznej. Świadczy to o kreatywnej elastyczności Habilitantki i gotowości na formułowanie nowatorskich problemów naukowych, wymagających rozwiązania we współpracy przekraczającej granice dyscyplin naukowych. Konieczne jest w przyszłości poszerzenie tej współpracy o ośrodki międzynarodowe.

Habilitantka wielokrotnie uczestniczyła w projektach finansowanych ze źródeł zewnętrznych (NCN, MON). Następnym etapem w rozwoju naukowym dr Moniki Nojszewskiej powinno być samodzielne kierowanie grantem naukowym.

Szeroki zakres tematyczny oraz różnorodność typów prac naukowych, w których Habilitantka brała udział interpretuję jako dowód na to, iż dr Monika Nojszewska posiadała umiejętności planowania, przeprowadzania i opisywania projektów i problemów naukowych na poziomie, jakiego należy oczekiwać od samodzielnego pracownika naukowego.

OCENA POZOSTAŁEJ AKTYWNOŚCI

Dr Monika Nojszewska jest aktywnym członkiem polskiej społeczności neurologów i neurofizjologów klinicznych. Pełni istotne funkcje w towarzystwach naukowych, często prowadzi działalność dydaktyczną w ramach konferencji i warsztatów. Prowadzi również działania dydaktyczne dedykowane pacjentom z chorobami neurologicznymi. Uczestnicy w życiu macierzystej uczelni, jest promotorem prac magisterskich i licencjackich oraz opiekunem specjalizacji w zakresie neurologii.

PODSUMOWANIE

Uważam, że dr Monika Nojszewska **spełnia** wymogi ustawowe stawiane kandydatom na stopień doktora habilitowanego.

W związku z powyższym zwracam się do Rady Naukowej Uniwersytetu Medycznego w Łodzi z wnioskiem o nadanie dr Monice Nojszewskiej stopnia doktora habilitowanego nauk medycznych.

Mariusz Siemiński

K I E R O W N I K
Katedry i Kliniki Medycyny Ratunkowej
Gdański Uniwersytet Medyczny
dr hab. n. med. Mariusz Siemiński

Dr hab. Mariusz Siemiński

Katedra i Klinika Medycyny Ratunkowej

Gdański Uniwersytet Medyczny